

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 3.19.35

Inventaris van stukken betreffende de Hofstede De Loo onder Voorburg

Versie: 15-12-2020

E.H. Korvezee

Nationaal Archief, Den Haag 1939

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Beknopte geschiedenis van Hofstede De Loo.....	7
Lijst van bezitters/leenmannen, na 1593 eigenaren van "De Loo".....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	9
Inhoud en structuur van het archief.....	11
Inhoud.....	11
Verwant materiaal.....	12
Beschikbaarheid van kopieën.....	12
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	13
Regulier.....	13
Aanhangsel.....	14
Bijlagen.....	15
Regesten.....	15

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Hofstede De Loo

Archiefbloknummer:

35091

Omvang:

13 inventarisnummer(s); 0,10 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Jochems, mr. J.

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief bevat eigendomsbewijzen van Hofstede De Loo onder Voorburg, maar ook van de Kleine Loo te 's-Gravenhage en van landerijen nabij Uitgeest en Heemskerk. Verder bevat het een huurcedulle en stukken betreffende geschillen tussen een van de bezitters van de hofstede en het gerecht van Voorburg.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Hofstede De Loo, nummer toegang 3.19.35, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, De Loo, 3.19.35, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

BEKNOPTE GESCHIEDENIS VAN HOFSTEDE DE LOO

De Loo was een Hofstede, nu een boerderij, gelegen onder Voorburg tussen de Heerenweg en de Broeksloot, welke oudtijds van de graven van Holland ter leen werd gehouden, maar in 1593 op verzoek van de toenmalige bezitter, Govert den Brasser uit Delft, werd geallodialiseerd. Een lijst van degenen, voor zover zij gevonden konden worden, die het goed in leen of in eigendom hebben bezeten, volgt hierachter.

De omvang van het land is van wisselende grootte geweest. Bij de allodialisatie wordt het opgegeven te zijn verongeld voor 26 morgen, waaronder echter 3 ½ morgen geen leen, kennelijk het stuk, waarvan nog transportacten aanwezig zijn. Bij de verkoop in 1671 wordt reeds een gedeelte afzonderlijk verkocht en in 1804 blijkt er nog slechts 13 morgen land bij te behoren, welke verongeld werden voor 10 morgen, 450 roede, hetzelfde getal, dat ook reeds bij den verkoop in 1786 genoemd werd. Mr. J. Jochems vergroot in 1807 het terrein dan weer met 9 ½ morgen. Vele van de bezitters zijn ook eigenaar geweest van de eraan grenzende Kleine Loo onder 's-Gravenhage.

Tot de inkomsten van de hofstede behoorden vanouds het Lauris-geld, een cijns, lastende op verschillende percelen land en die op St. Lauwers dag, 10 augustus (?) moet worden betaald, waarbij de pachters onthaald werden.

Zie tevens het artikel van A.W. de Vink, 'Voorburgse buitenplaatsen' in *Die Haghe*, 1903, blz. 355 vlg. en 397 vlg.; enkele onjuistheden zijn hier stilzwijgend verbeterd.

Zie tevens J.H. Lintz, 'Lauriersgeld', in *Haagsch Jaarboekje*, 1896, blz. 123 vlg. Hierin zijn enkele stukken van het beheer tijdens Nicolaes van Assendelft Aanwezig.

LIJST VAN BEZITTERS/LEENMANNEN, NA 1593 EIGENAREN VAN "DE LOO"

- AGH = RAZH Archief Graven van Holland. = toegangsnr. 3.01.01
- Die Haghe = Bijdragen en Mededeelingen Die Haghe (met verbeteringen ontleend aan een oudere lijst uit 1959 van W.K.)

Lijst van bezitters / leenmannen, na 1593 eigenaren van 'De Loo'

1392, apr. 21	Hubrecht van den Werve	AGH, inv. no. 228 f° 3
vòòr 1415, mrt. 25	Jan van den Werve	AGH, inv. no. 230 f° 1
1415, mrt. 25	Dirc Potter	AGH, inv. no. 230 f° 1

vòòr 1459, mei 30	Gerrit Potter van der Loo, vader van Dirk	AGH, inv. no. 716 f° 7
1459, mei 30	Dirk Potter van der Loo, zoon van Gerrit	AGH, inv. no. 716 f° 7
1473, apr. 11	Jan Potter die jonge, broer van Dirk Potter van der Loo	AGH, inv. no. 718 f° 3
vòòr 1567 (1547)	mr. Frans Cobel van der Loo	Die Haghe, 1903, p. 356
vòòr 1567, mrt. 26	Dirk Cobel van der Loo (blijkens Die Haghe, 1900, p. 119, al in 1547 zo genoemd)	AGH, inv. no. 733, f° 2
1567, mrt. 26	Nicolaas claes. van Bronkhorst	AGH, inv. no. 733, f° 2
1567, aug. 8	naasting door mr. Aernt Cobel, ontvanger-generaal v. Holland, neef van Dirc Cobel	AGH, inv. no. 733, f° 4
1569, mei 24	Nicolaas Cobel, zoon van Aernt Cobel; wegens diens minderjarigheid droeg mr. Anthoenis Hoffslach het leen op	AGH, inv. no. 733, f° 4
1569, mei 24	mr. Nicolaas van der Laen, raad van het Hof en van de Leenkamer	AGH, inv. no. 733, f° 4
1577, sept. 19	Giseleyn van der Laen, zoon van mr. Nicolaas van der Laen	AGH, inv. no. 735, f° 2
1578, apr. 27	Govert den Brasser (opdracht door Hendrik van der Laen, oom en voogd van de minderjarige Gisleyn van der Laen)	AGH, inv. no. 738, f° 78
1593, dec 18	Govert Willemsz. den Brasser (Het leengoed wordt een allodium, vrij eigen goed)	AGH, inv. no. 739, f° 565 - 567
1594, feb. 3	Jan Ysenoutsz. (van Nes, burgermeester van Leiden)	Archief hofstede 'De Loo', inv. no. 1 (zie regist 7)
1628-1648	Johan van Nes	Die Haghe, 1903, p. 399
1659	Willem van Nes	Die Haghe, 1903, p. 399
1662, juli 27	Theodorus van Nes	die Haghe, 1903, p. 399 (Recht. Archief Voorburg)
1671, juni 6	jhr. Willem Henry Haga (zoon van Theodorus van Nes)	Die Haghe, 1903, p. 399

1703	mr. Adriaan Duyvens, zoon van Margaretha van Kuyl, weduwe van Cornelis Duyvens	Die Haghe, 1903, p. 399
1711	Aletta Maria van Steyn, weduwe van mr. Adriaan Duyvens	Die Haghe, 1903, p. 399
1711, apr. 28	Anton Ulich, hertog van Brunswijk	Die Haghe, 1903, p. 400
1714, mrt. 31	mr. Nicolaas van Assendelft (postmeester te 's-Gravenhage)	Die Haghe, 1903, p. 400 (Recht. Archief Voorburg)
1748, juli 23	prins Willem IV	Die Haghe, 1903, p. 400
1751	prins Willem V	(Recht. Archief Voorburg)
1786, mei 22	Hendrik de Gruyter, Johannes Donker en Hermanus Bork	(Recht. Archief Voorburg)
1787, mei 16	[tekst weggevallen]	Die Haghe, 1903, p. 400
1799, mei 18	Hendrik de Gruyter en Leendert Overgauw door verkoop van laatstgenoemde van het aandeel van Johannes Donker door diens executeurs-testamentair	Die Haghe, 1903, p. 400 (Recht. Archief Voorburg)
vòòr 1804, mei (31)	Hendrik de Gruyter en Wijna van den Burgh, weduwe van Leendert Overgauw	Die Haghe, 1903, p. 400 (Recht. Archief Voorburg)
1804, mei (31)	mr. Joachim Jochems (bankier en wethouder te 's-gravenhage)	Die haghe, 1903, p. 400 (Recht. Archief Voorburg)

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Er zijn slechts weinig stukken aangaande De Loo daar bewaard gebleven, alleen enige transportacten uit de tweede helft der 16e eeuw en uit het laatst der 18 eeuw en het begin der 19e eeuw; en zelfs uit deze periode ontbreken nog belangrijke stukken, zo bijv. de acte van allodialisatie van 1593.

Acte Allodialisatie: 18 december 1593; zie toegang 3.01.01, Inventaris van het archief van de Graven van Holland, 1189-1581 (ca. 1650) inv.nr. 739, Hooge Overicheijt, fol. 565v.

Deze stukken zijn ca. 1926 onderhands ontvangen van het kantoor van notaris Morra en afkomstig uit de nalatenschap van Mr. J. (?) Jochems.

Het archief is door schenking verworven.

Inhoud en structuur van het archief***INHOUD***

De collectie bevat ook enkele documenten betreffende het hieraan grenzende Kleine Loo onder 's-Gravenhage.

Tevens bevinden zich hierbij enige charters betreffende land onder Uitgeest en Heemskerk waarvan de herkomst verder onbekend is.

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

REGULIER

- 1-1.7** Eigendomsbewijzen van de hofstede De Loo onder Voorburg c.a.
benevens van de Kleine Loo onder 's-Gravenhage,
1567-1807 9 charters
Zie regesten nrs. 2-7.
1.1	1567
1.2	1578
1.3	1594
1.4	1778
1.5	1786
1.6	1787
1.7	1804
1	overige charters (niet apart geborgen)
- 2** Huurcedulle van vijf morgen weiland, gelegen onder de hofstede
De Loo,
1749 1 stuk
- 3** Stukken betreffende de geschillen tussen Mr. Nicolaas van
Assendelft als bezitter van De Loo en de schout en het gerecht van
Voorburg over het houden van houtverkopenen aldaar,
1723-1726 1 pak

AANHANGSEL

- 4** Eigendomsbewijs voor Jan die Waell van de helft van een aantal landerijen, hoofdzakelijk onder Uitgeest gelegen, 1483 1 charter
Zie regest nr. 1.
- 5.1-5.2** Eigendomsbewijzen voor Cornelis Banningh, (oud-) burgemeester van Amsterdam, van landerijen gelegen onder Uitgeest en Heemskerk, 1601 en 1605 2 charters
- 5.1** 1601
- 5.2** 1605

BIJLAGEN

REGESTEN

1. 1483 juli 28
Schepenen in Aemstelredamme oorkonden, dat Jacob Heynrix soen, voor zich zelve en als gemachtigde van zijn zuster Elysabeth Heynrix dochter, Gherijt Clais soen als man van Elysabeth Heynrix dochter, Jacob Wyllems soen als man van Aecht Heynrix dochter, Gherijt Jans soen als man van Aeff Heynrix dochter, Mr. Gherijt Heynrix soen, Heynrick Stuver Heynrix soen, Beyer Sybrants soen als man van Hillegondt Heynrix dochter en Dirck Ghijsberts soen als man van Mergryet Heynrix dochter verklaren, dat Jan die Waell de helft van alle nader genoemde goederen toekomt, gelegen bij den Nyendam, Dorgeest, Woud, Soedweer en Uutgeesterbroeck, welke door Heynrick van Hairlam gekocht zijn met de koopschat, die hij en Jan die Waell tezamen hadden.
Gegeven upten acht ende twyntichsten dach in julio int jaer ons Heren duseut vierhondert drie ende tachtigh.
Oorspr. (inv. nr. 4). De zegels der beide schepenen zijn verloren gegaan.
2. 1567 maart 25
Schepenen in den Hage oorkonden, dat Dirick Cobel van der Loo aan jonker Pieter van Bronchorst als oom en voogd van Nicolaes en Gerardt van Bronchorst, kinderen van zijn broeder Nicolaes, 7 morgen lands verkoopt met een woning daarop staande, genaamd de Cleyne Loo.
... upten XXV en dach van maert anno XVc zeven ende tzestich nae gemeen scrijven.
Oorspr. (Inv. nr. 1.1). De zegels van de beide schepenen zijn verloren gegaan. Op hetzelfde stuk perkament volgt de volgende acte.
3. 1567 april ...
Schout en buyrluyden van Voorburch oorkonden, dat Dirick Cobel van der Loo aan jonker Pieter van Bronchorst in de qualiteit als boven 3 ½ morgen land verkoopt, welke hij hem belooft te waren evenals de bovengenoemde 7 morgen land in Haagambacht en als de hofstad van De Loo, voor stadhouder en leenmannen van Holland overgedragen, waarna schout en gebuyren van Stompwijk en Teylingerbrouck oorkonden, dat Dirick Cobel van der Loo en joncvrouwe Vincentia Heynrix dochter, zijn echtgenoote, de helft van zekere stukken land in Teylingerbrouck verbinden als waarborg voor de verkooping van de hofstad en landen bovengenoemd.
... dach van aprille anno voorschreven nae Paesschen.
Oorspr. (Inv. nr. 1). De zegels van de schouten van Voorburg en van Stompwijk zijn verloren gegaan, en met slechts de handtekening van één der geburen. Geschreven terstond achter de hierboven onder regestnr. 2 genoemde acte. Dit charter is waarschijnlijk getransfigeerd geweest aan het stuk, bevattende de acten van 1578 april 23 en 24 (zie regestennr. 4 en 5).
4. 1578 april 23
Schepenen in den Haeghe oorkonden, dat Heyndrick van der Laen als

oom en voogd van de nagelaten kinderen van Mr. Niclaes van der Laen, zijn broeder, aan Govaert den Brasser te Delft verkoopt 7 morgen land, waar tevoren een woning op stond, genaamd de Cleyne Loo.

Opten XXIIIsten aprillis anno XVc acht ende tzeventich.

Oorspr. (Inv. nr. 1.2). De zegels van beide schepenen zijn verloren gegaan. Op hetzelfde stuk perkament volgt de volgende acte.

5. *1578 april 24*

Schout en gezworenen van Voorburch oorkonden, dat Heyndrick van der Laen in de qualiteit als boven aan Govaert den Brasser 3 ½ morgen land verkoopt.

Opten XXIIIlen aprillis anno voorschreven.

Oorspr. (Inv. nr. 1). Het zegel van de schout is verloren gegaan.

Geschreven terstond achter den hierboven onder registnr. 4 genoemde acte. Waarschijnlijk is het charter, bevattende de acten van 1567 maart 25 en april ... (zie registnr. 2 en 3) hierdoor getransfigeerd geweest, en was het zelf een transfix van het charter met de acten van 1594 februari 3 (zie registnr. 6 en 7).

6. *1594 februari 3*

Schepenen van den Haege oorkonden, dat Govert Willems zoon Brasser te Delft aan Jan Ijsenouts zoon te Leiden zeven morgen land verkoopt, waar te voren een woning op stond, genaamd de Cleyne Loo.

... opten derden dach van februarii anno XVc vier ende tnegentich.

Oorspr. (Inv. nr. 1.3). De zegels van de beide schepenen zijn verloren gegaan. Op hetzelfde stuk perkament volgt de volgende acte.

7. *1594 februari 3*

Schout en gezworenen van Voorburch oorkonden, dat Govert Willems zoon Brasser aan Jan Ijsenouts zoon verkoopt de hofstede van de Loo met al zijn gerechtigheden, waarna schout en gezworenen van den Vrijenban oorkonden, dat Govert Willems zoon Brasser ten behoeve van deze verkooping zekere stukken land aldaar verbindt.

Opten IIIden februarii anno Xvc vier ende tnegentich.

"Oorspr. (Inv. nr. 1). De zegels van de schouten van Voorburg en van Vrijenban zijn verloren gegaan; met de handtekeningen of merken van de beide schepenen van Voorburg en die van Vrijenban."

Waarschijnlijk zijn de beide stukken, bevattende de acten van 1567 maart 25 en april ... (zie registnr. 2 en 3) en die van 1578 april 23 en 24 (zie registnr. 4 en 5) hierdoor getransfigeerd geweest.